

4 Mart 2008 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; 32’nci Birleşimi açıyorum.

Görüşmekte olduğumuz tasarıyla ilgili 19’uncu maddede kalmıştık.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

(Madde 19 okundu)

.....

Akif Bey, buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim,

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; madde şunu düzenliyor: Bir sigortalının ölümü hâlinde eşi ve çocuklarına maaş hangi şartlarda bağlanır. Buna göre, en az beş yıldan beri sigortalı olan bir kişi 1.800 gün sigorta primi ödemiş ise ve bunun sonrasında ölüyorsa kanuni mirasçılarına, eşine ve çocuklarına maaş bağlanabilir. 5510 sayılı Yasa’ya baktığımızda... Beş yıllık şart yok zannediyorum.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yok ama kendisi ediyor, doğru söylüyorsunuz.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, 1.800 gün aşağı yukarı, beş yıl şartı yok ama yani yine beş yılı buluyor. Dolayısıyla beş yılın yazılmamış olması bir iyileştirme anlamına gelmiyor.

5510 sayılı Kanun’a baktığımızda, en az beş yıl prim ödeme şartı var ve prim ödenen gün sayısı da 900 günden az olmayacak. Böyle bir hâlde sigortalı ölüyorsa, eş ve çocuklarına maaş bağlanabiliyor. 506 sayılı Kanun, yine, 5510 sayılı Kanun’daki gibi.

Şimdi, sormak gerekiyor gerçekten: 5510 sayılı Kanun’un getirdiği bu düzenlemeden neden geriye adım attınız? Anayasa Mahkemesi nasıl olsa bazı maddeleri iptal etmedi diye burada biraz daha ileri gidebiliriz anlayışı mı hâkim oldu? Aktüeryal denge hesapları içerisinde acaba buradan tasarruf edilmek istenen gelirin tutarı nedir? Nasıl etkileyecek sigortalının ölümü hâlinde bağlanacak maaşa ilişkin kıstasların ağırlaştırılmış olması?

Aklıma şu geliyor: 2006 yılı Mayıs ayında, hatırlayacaksınız ekonomide çok mini bir kriz olmuştu. O krizin hemen akabinde Hükûmet panik psikolojisiyle, yabancıların devlet iç borçlanma senedi alım satımındaki ve İMKB’deki hisse senedi alım satımındaki vergi oranını sifıra indirmişti. Yerlilerde yüzde 10’da tutarken, yabancılarda sifıra indirilen bu oran nedeniyle kaybedilen vergi gelirin bütçede yaratacağı açığı acaba Hükûmet buradan mı karşılamak istiyor? Ölüm hâlinde sigortalının eşine ve çocuğuna bağlanacak maaş şartını ağırlaştırmanın aklıma gelen bir gerekçesi bu oluyor. Belki başka gerekçeleri vardır, bu olmayabilir. Belki başka gerekçeleri vardır, bilemiyorum. Ama sosyal devlet açısından baktığımızda bunun objektif hiçbir gerekçesi olmadığı açıktır değerli arkadaşlar.

Gelin -bu yönde önergeler var, bir tanesi Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim verdiğimiz önerge- bunu tekrar 5510 sayılı Yasa’daki seviyesine getirelim. İki buçuk yıl prim ödemiş, aşağı yukarı iki buçuk yıla gelen, üç yıla gelen bir rakamdır dokuz yüz günlük sayı, bunu yeterli sayalım. Beş yıl, beş yılda bir insan devamlı çalışmak ister ama işsiz de

kalmış olabilir. İki beş yıldır sigortalı olacak, iki buçuk yılında çalışmış olacak, prim ödeyecek. Bunu ölüm maaşı bağlanabilmesi için yeterli sayalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

.....

(Madde 23 okundu)

BAŞKAN – Evet, maddeyle ilgili söz talebimiz yok. Önergeler var okutuyorum:

.....

Müteakip önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 23. Maddesi ile değiştirilen 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 37 inci maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

Ferit Mevlüt Aslanoğlu

Malatya

“MADDE 37 – Evlenmeleri nedeniyle 34 üncü maddeye göre bağlanan gelir veya aylıkları kesilmesi gereken eş veya kız çocuklara, evlenmeleri ve talepte bulunmaları hâlinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme ödeneği olarak peşin ödenir. Evlenme ödeneği alan hak sahibinin aylığının kesildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yeniden hak sahibi olması hâlinde, iki yıllık sürenin sonuna kadar gelir veya aylık bağlanmaz, bu durumda olanlar 60 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır.

BAŞKAN – Evet, önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Bursa) – Efendim, katılmıyoruz bir teknik izahat yapmamızda fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim,

SGK BAŞKAN YARDIMCISI TAHSİN GÜNEY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradaki evlenme yardımı, kız çocuğunun veya eşin alacağı ölüm aylıklarının peşin ödenmesidir. Şimdi, peşin ödendiği için bu peşin ödenen süre kadar da diğer kardeşler veya çocuklar için artması gereken ölüm aylığı artmaz bu süre bitmediği müddetçe. Dolayısıyla, biz bu bir yılı iki yıl yaptığımız zaman şu anlamı ifade ediyor: İki yıllık ölüm aylığını bir kişiye verin, diğer çocukların ölüm aylığı iki yıl boyunca artmasın anlamına geliyor. Onun için aslında birden fazla ölüm aylığı alan kişi olan dosyalarda bu diğer kişiler için aslında zararlı bir şey. Dezavantaj oluşturuyor. O nedenle bir yıl olması bize daha makul geldi efendim.

M.AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani, hem 506 sayılı Kanun hem Emekli Sandığı Kanunu'nda hâlen bu şekilde iki yıl veya bir yılı sayılmaz diyor.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI TAHSİN GÜNEY – Emekli Sandığında bir yıl efendim.

M.AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bir yıl süreyle artmıyor emekli aylığı alanın maaşı. Şu anda da öyle mi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI TAHSİN GÜNEY – Evet.

M.AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – 506’da artıyor.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI TAHSİN GÜNEY – Diğer kardeşlerin o kardeş sistemden çıkana kadar maaşları artmıyor.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

M.AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, 506 sayılı Kanun’a göre kız çocuğunun evlenmesi hâlinde iki yıllık maaşın peşin ödenmesi söz konusu. Emekli Sandığı Kanununa göre ise bir yıllık maaş ödeniyor. Tasarı bunu bir yılda eşitliyor. Yani Emekli Sandığındaki iki yıllık süreyi de bir yıla indiriyor. Bizim önergemiz bir kere “eş ve kız çocuklar” diyor. Sayın Bakanın biraz önce yaptığı bir açıklama vardı. “Erkek çocuklarda zaten maaş kesilmesi gibi bir durum söz konusu olmadığı için onun yazılması herhangi bir sonuç yaratmıyor.” dediği için ona uygun bir önerge. Ama iki yıllık, biz Emekli Sandığındaki iki yıllık süreyi aldık, iki yılı öneriyoruz. Sayın Başkanın önerdiği, efendim, iki yıllık sürede maaş artmıyor meselesi aile içinde yaşanan bir mutluluk karşısında bence ikinci planda kalacak olan bir husustur. Kaldı ki o da ayrıca düzeltilebilir yani. Eğer o artış olmuyor şeklinde bir gerekçe varsa o artışı da sağlayabiliriz. Ama yine de bir orta yol öneriyorum. Öyle anlaşılıyor ki Hükümet bir yılda ısrar edecek. Gelin Emekli Sandığı Yasası’nda bu önerge dışında yeni bir önerge yapabiliriz. Emekli Sandığı yasasındaki iki yıllık süreyle 506 sayılı Yasa’daki...

ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) – SSK’da iki yıl.

M.AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Pardon, 506’da iki yıl, Emekli Sandığında bir yıl, düzeltiyorum. Bunun ortalamasını alalım, bir buçuk yıl yapalım. Böylece yeni bir önerge yapabiliriz eğer Komisyon ve Sayın Bakan uygun görürse. Daha uygun bir çözümü bulmuş oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Her şeye “hayır” demeyin, bir kere de “kabul” deyin.

.....
25’inci madde...

.....
BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Akif Bey, buyurun efendim.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; tasarının önemli maddelerinden birisini görüşüyoruz. Yine, bu madde Hükümetin, AKP İktidarının sosyal güvenliğe, sosyal güvenceye, sosyal devlet konusuna bakışını yansıtan önemli bir maddedir. Tasarının tümüne yönelik değerlendirmelerimi yaparken sosyal devletin karşı karşıya olduğu birkaç temel problemi ifade etmiştim.

Bunlardan birincisi, 1970’li yılların sonunda ortaya çıkan ve daha çok sosyal güvenlik sistemleri daha eski olan bugünün Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki finansal sorundu. Birinci sorun buydu, sosyal devletin karşı karşıya olduğu sorun. Sosyal devletin verdiği haklara karşılık, gelirin nispeten sınırlı olması nedeniyle, mevcut gelirlerle acaba

karşı karşıya olunan harcamalar karşılanabilir mi endişesi bu ülkeleri bir arayışa itmiştir. Daha sonra 80'lerdeki özelleştirmeye birlikte, dünyadaki serbestleştirme ve özelleştirme dalgasıyla birlikte "sosyal devlet şart mıdır?" şeklindeki bir liberal veya neoliberal olarak isimlendirebileceğimiz bir görüş ortaya çıkmıştır. Buna göre "Piyasa her şeyi çözer, sosyal devlete gerek yok. Sosyal güvenlik, sosyal güvenceyi de piyasa mekanizmasına bırakırsak bireylerin ihtiyaç duyduğu sosyal güvenlik o şekilde de karşılanabilir." şeklinde bir görüştü bu. Pratiği olmayan ama teoride ortaya çıkan bir görüştü.

90'larla birlikte ortaya çıkan ve şimdi devam eden Türkiye'nin de karşı karşıya olduğu, aslında sosyal devletin kazanımlarının bireyler için, toplum için yeterli olmadığı, ortaya çıkan yeni risklere karşı sosyal devletin daha da genişletilmesi meselesi ortaya çıkmıştır. Risk değişiyor artık çağdaş, sosyal devlette veya çağdaş insanın yaşamında riskin boyutu değişmiştir. Artık hiçbir geliri olmayan insanlar söz konusudur, hiçbir geliri olmadığı için toplumdaki dışlanmış olan bireyler söz konusudur. Bu, Türkiye'de ciddi bir sorundur. Belki Avrupa'da bizden çok daha ciddidir, bizde o boyuta varmadığı için biraz belki önemsenmiyor ama bizdeki boyutunun da küçümsenmeyecek derecede olduğunu söylemeliyim. AKP'nin acil eylem planlarına giren Türkiye'de en az şu kadar yoksul var kavramı çerçevesinde bile bunu değerlendiresek sosyal devletin şemsiyesinin daha geniş olması gerektiği ortaya çıkar. Hiç bitmeyen bir işsizlik var, kronik bir işsizlik var. Rakamlarla ancak yüzde 10'lar seviyesinde tutulabilen işsizliğin gerçek boyutu Türkiye'de daha yüksektir. Kitlesele uzun süreli işsizlik, bizim işsizlik sigortamız bunu kapsamıyor, kavramıyor. Bizim işsizlik sigortamız veya sosyal güvenlik sistemimiz bir insanın kısa süreli işsiz kalması varsayımına dayanır. Oysa insanlar yıllarca iş bulamıyor. Böyle bir risk vardır. Yaşlılarımız gerçekten ciddi bir bağımlılık problemiyle karşı karşıyadır. Bir başkasının yardımı olmaksızın yaşamını sürdüremeyecek yaşlılarımız vardır, emeklilerimiz vardır. Bu emeklilik sistemi, bu sosyal güvenlik sistemi bu ihtiyaçları göz önüne almıyor.

Şunu söylemiyorum: Yani, devletin imkânlarını dikkate almaksızın sınırsız bir şekilde vatandaşlarına, bireylere bir sosyal güvenlik sunan bir devletin imkânsız olduğunun farkındayım. Elbette her şey gelirlerle sınırlıdır ancak Hükümetin bugünkü tasarısının temelinde esas olan, hâkim olan yaklaşım belirttiğim bu sorunlardan çok finansal yaklaşımdır. "Efendim, gelirimiz şu kadar. O nedenle, biz, sosyal devletin vatandaşlara sunduğu birtakım hizmetleri kısmak zorundayız." Bu yaklaşımı doğru bulmuyorum. Doğru bulmayışımın bir nedeni de şudur: Bu yaklaşımı sergileyen Hükümet, kayıt dışını önleme konusunda hiçbir çaba sarf etmemektedir. Kayıt dışını önlemek doğrudan sosyal güvenlikle ilgili bir konudur.

Türkiye'de sosyal güvenlik primlerinin gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 7 düzeyindedir değerli arkadaşlar. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde bu oran yüzde 11,5-12 düzeyindedir, ortalaması budur. Yani, Türkiye hem yüksek prim oranlarına sahip olduğu için istihdamı engelleyen, istihdamı cezalandıran bir ülke konumundadır hem de bu kadar yüksek prim oranlarına, istihdam vergilerine rağmen, prim hasılatında Avrupa Birliğinin oldukça gerisinde kalmış olan bir ülkedir. Dolayısıyla "Mevcut gelirimiz bu. Bu gelirle kısıtlı olarak, bu gelirle sınırlı olarak sosyal devletin sunduğu hizmetleri, yapmış olduğu harcamaları azaltmak zorundayız." yaklaşımı doğru değildir. Doğru olan yaklaşım, kayıt dışını önleyecek olan yaklaşımdır. Bizdeki kayıt dışı ekonominin büyüklüğü hiçbir Avrupa Birliği üyesi ülkede yok, hiçbir OECD ülkesinde yok. Çözüm oradadır, çözümü oralarda

aramayan Hükümet, şimdi bugün gelip tasarının muhtelif maddeleriyle çalışanların çok masum birtakım haklarını kısıtlamak istemektedir.

Bu maddenin, görüştüğümüz maddenin başka gerekçeleri olduğunu da düşünüyorum. “Arka sayfa güzeli” basan basına buradan bir ceza verilmek isteniyor. “411 el kaosa kalktı” diye manşet atan basına buradan bir ceza veriliyor.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Ne alakası var! Bu kadar polemik yapılmaz!

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Evet “çoğunluğun zorbalığı” benzetmesini yapan basına buradan bir ceza veriliyor.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Hiç yakışmadı, ayıp! Hiç size yakışmadı!

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Değerli arkadaşlar, bakın, peki, ben şimdi size soruyorum arkadaşlar...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Hiç olmadı!

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bakın, burada olmayanları size sayayım bakın, neler yok: Gemi adamları, gemi ateşçileri, gemi kömürcüleri, dalgıçlar...

MEHMET MUSTAFA AÇIKALIN (Sivas) – Dalgıçlar var.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Var mı peki, dalgıçları sonradan ilave etmişim.

Gemi ateşçileri var mı acaba? Atlamış olabilirim, eğer varsa Sayın Bakan düzeltsin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Yok, efendim, yok.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani, gemi ateşçisi acaba normal bir çalışana göre daha çok yıpranan bir insan değil midir? Fiilî hizmet zammının mantığı bu değil midir? Bazı işler diğerlerine göre daha risklidir, yıpranma payı yüksektir. O nedenle, onlara emeklilikte biraz daha fazla hak verelim.

Bakın, hava yollarının uçucu personeli, lokomotif makinistleri yok. Basın ve gazetecilik iş yerlerinde 4857 sayılı İş Kanunu'na göre çalışanlar var mı acaba? Örnek veriyorum: Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan iş yerleri, matbaalar, gazete basan matbaalar, bu matbaa çalışanları yok. Varsa eğer yanlıışsam düzeltebilirim, önergemiz de var.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Kurşun döken matbaa.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Fazla gürültülü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapan iş yerleri -basın iş kolunu söylüyorum- tabii ışığın hiç olmadığı veya münhasıran suni ışık altında çalışılan iş yerleri, günlük mesainin yarından fazlası saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan iş yerleri, doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunarak çalışılan iş yerleri, fazla ve devamlı fiziki gayret sarf edilerek yapılan iş yerleri.

Bir diğer grup: 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Kanun'a göre çalışanlar -Bu Kanun'un adı “Basın Mesleğinde Çalışanlar ile Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkındaki Kanun”dur. Bunlar yok- infaz koruma memurları, baş memurları ve diğer personel. Değerli arkadaşlar, infaz koruma memurları, herhâlde diğerlerinden daha farklı ele alınmalıdır diye düşünüyorum. PTT dağıtıcıları, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunda çalışan birçok personel, Tarım Bakanlığı Zirai Mücadele ve Karantina Teşkilatı ile Veteriner Teşkilatında vazife gören memur ve hizmetliler, Devlet Tiyatrosu sanatkârları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının şef ve üyeleri, Devlet Opera ve Balesi var mı bilemiyorum, varsa Sayın Bakandan bilgilendirme rica ediyorum.

Şimdi, Devlet Tiyatrosu sanatkârları değerli arkadaşlar, burada olsa ne olur?

İBRAHİM HASGÜR (İzmir) – Olmasa ne olur?

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani, sanatı neden biraz daha farklı ele almıyoruz? Orada çalışan, senfoni orkestrasında çalışan arkadaşlarımızın biraz daha desteklenmesi bize ne kaybettirir acaba değerli arkadaşlar? Bunlar yok, bunların olmamasını demokratik açıdan doğru bulmuyorum. Demokrasinin en son ulaştığı aşama, gelişmiş köklü demokrasilerde müzakereci demokrasidir arkadaşlar, yani tartışmacı demokrasi. Basın, tartışmacı demokrasinin en önemli unsudur. Onu bize sağlayan, sivil toplumun güçlü olmasını sağlayan önemli bir unsurdur basın. Basın çalışanlarının refah içinde olduğunu da düşünmeyelim. Bir arkadaşımız ifade etti. Basın çalışanlarının diğer bu saydığım çalışanlarla birlikte bugüne kadar kazanmış olduğu bu hakların muhafaza edilmesini öneriyorum. Bu yönde bir önergemiz de var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

.....

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Çok kısa...

Ben, teknik arkadaşımızın verdiği bilgiye teşekkür ediyorum. O tabloyu Sayın Bakanımız Komisyona sunarsa çok mutlu olurum. Dünya ülkelerinde bu iş nasıl gidiyor şeklinde...

Üçüncü söyleyeceğim de açıklama yapan arkadaşımız çok güzel bir örnek verdi, Belçika'da öğretmenler fiilî hizmet zammından yararlanıyor değerli arkadaşlar. Belçika'da öğretmenler... Bizim verdiğimiz önerge veya bütün bu sıralarda oturan, muhalefet sıralarında oturan arkadaşlarımızın ileri sürdüğü görüşler eski uygulamada var olup da bu tasarıyla ortadan kaldırılan haklara ilişkin. Oldukça sınırlı, basın mensupları, gemide çalışanlar, uçuş ekibi gibi, Devlet Tiyatrosu sanatçıları gibi. Şimdi, Belçika'da öğretmenler varken sorulması gereken soru öğretmenleri de bu tasarıya dâhil etmek, bu maddeye dâhil etmemiz gerekmez mi aslında mademki böyle bir örnek veriliyor? Ama işi oraya götürmüyorum ben, oldukça masum, oldukça mütevazı ve nitelikleri itibarıyla da risk içeren, emsallerine kıyasla, diğer çalışanlara kıyasla daha fazla yıpranmayı gerektiren bu işlerde böyle bir ilave zammın, fiilî hizmet zammının gerekli olduğudur.

Son bir soru Sayın Başkan: Fiilî hizmet zammıyla itibari hizmet zammı aynı şey midir? Teknik olarak bilgilenmek için soruyorum.

SSK SİGORTA İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI CELAL ÖZCAN – Aynı şey.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Aynı şey.

Teşekkür ediyorum.

.....

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, önergede söz almayacağım bir ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN – Arkadaşlar, tartışmayı yeniden başlattık gibi geliyor bana.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Bu tartışılacak bir konu.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Tartışacağız Sayın Başkan.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Sosyal güvenlik konuşuyoruz elbette tartışacağız.

BAŞKAN – Konuştuk, tartıştık.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önemli bir madde. Şimdi, fiilî hizmet zammıyla itibari hizmet zammının aynı şey olup olmadığını sormuştum. Arkadaşımız “aynı” dedi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Farklı.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Farklı ben ama aynı gibi anladım. Çünkü benim eski bilgilerimle Emekli Sandığı Kanunu’ndan hatırladığım, maliye müfettişliği yeterlik sınavına çalışırken çalıştığım Emekli Sandığı Kanunu’nda bu iki kavram farklıydı. Neyse, farklı olduğunu söylememin bir nedeni var. Arkadaşımız eksik bilgi verdi doğrusu, bunun ötesinde başka bir şey söylemek istiyorum. İtibari hizmet zammı şu arkadaşlar: Bu şekilde, yani, yıpratıcı mesleklerde çalışanlara bunun karşılığı olarak, bu maddeyle, ilave bir süre ekleniyor. Yani, diğer çalışanlara kıyasla o kadar süre kısa, o kadar daha kısa sürede emekli olacak. İtibari hizmet zammı bunun biraz daha geliştirilmiş hâli, ağırlaştırılmış hâli diyelim. Örneğin subay, astsubaya bu maddeyle belli bir zam veriyoruz, ama, savaş hâlinde çok daha büyük tehlikeye, riske maruz kaldığı için subay, astsubay, ona savaş hâlinde biraz daha fazla bir zam veriyoruz. Bakın bu tasarı bunu da yok ediyor. Bu da önemli bir şeydir. Şimdi, ikisini aynı kefeye koyup, tamam kaldırdık, tek tip hâle getirdik derken böyle bir hâli de bu tasarıyla ortadan kaldırıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

.....

(Madde 30 okundu)

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi?

Akif Bey, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, biraz önceki maddeyle ilgili bir ilave daha yapmak istiyorum. Şimdi, Hükümet tasarısında daha doğrusu 5510 sayılı Kanun’da pilotlarla ilgili madde şöyle: “Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünde pilot olan ve olmayan...” diye başlayıp devam eden bir hüküm var. Kurumları saymış tek tek. Bu kurumları sayma yerine burada 49’uncu maddede “kamu idarelerinde pilot olan ve olmayan” diye başlayan, öznesi bu olan bir cümle kurmuşuz. Şimdi, gerçekten Sayın Mevlüt Aslanoğlu’nun sorusu önem kazanıyor. Acaba Sayın Başbakanın uçağını kullanan pilotu mu kavramak istediniz? Hakikaten, ama bakın, bu kurumları saymak varken...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Size yakışmıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ama soruyorum gerçekten, bu kurumları saymak varken neden kamu... Ben Sayın Bakandan bilgi aldım “Hangi kurumlar?” dedim, bana saydı. Bunları saydı “ Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı, Orman Genel Müdürlüğü” dedi.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – MİT dedi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bakın “MİT” dedi ve “Orman Genel Müdürlüğü” dedi, Türk Silahlı Kuvvetleri ile Emniyet Genel Müdürlüğünü ben söylemiştim. “Başka hangi kurum var?” dedim, iki tane söyledi zannediyorum, MİT ve Orman Genel Müdürlüğü.

Şimdi, saymak varken saymayıp “kamu idarelerinde pilot olan ve olmayan...” Değerli arkadaşlar, kendi içinde bile tutarlı değil.

Şimdi maddeye dönüyorum, maddede bir redaksiyon yetkisinin uygun olacağını düşünüyorum. Alt komisyonda bu şekil verilmiş, cümlede birtakım yanlışlıklar var. Onu şimdi söyleyeyim, ona göre değerlendirelim ve redaksiyon yetkisiyle uygun görülürse düzeltelim. “İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için Türkiye’de yasal olarak ikamet edenler” diye başlıyor. “Yasal olarak” demeye gerek var mı? “İkame edenler” demek yeterli olur diye düşünüyorum. “Yasal olarak ikamet edenler” deyince “yasal olarak ikamet etmeyenler” diye bir kavram daha var gibi düşünülebilir. Zaten ikametgâhın ne olduğu Medeni Kanun’da tanımlanmış, ona gerek yok diye düşünüyorum. Sonrası da önemli “... ile Türkiye’de ikamet etmekteyken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşlarından...” “ Yani Türkiye’de ikamet etmekteyken yurt dışına, bir başka ülkeye gitmiş vatandaşı kastediyoruz sanıyorum ama, onu dememiştir “ikamet etmekteyken daha sonra yurt dışına giden” dememiştir, ama buradan şöyle anlıyorum: Türkiye’de ikamet ettiği sırada, şu an bulunduğu ülkeyle sosyal güvenlik anlaşması imzalanmamış. Yoksa Türkiye’de bulunduğu sırada imzalanmamış, yurt dışına Türkiye’de ikamet etmekteyken imzalanmış olup sonra giderse onda sorun yok mu? Onu çözüyor mu sistem? Yani bu özne cümle çok uygun bir ifadeye sahip değil diye düşünüyorum. Sonra a, b, c, d diye sıralanan hâllerle bağlantısını kurduğumuzda bir düzeltme ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

.....
(Madde 35 okundu)

.....
Bir önerge daha var.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 35. Maddesi ile değiştirilen 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Akif Hamzaçebi
Aslanoğlu

Trabzon

Ferit Mevlüt

Malatya

“Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, en az bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişik oranı kadar artırılarak belirlenir.”

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) –
Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açıklama yapacak Akif Bey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, emekli aylığı bağlanmasında güncelleme kat sayısı kavramını görüşmüştük hatırlarsanız. Geçmişe yönelik olarak ödenen primlerin emekli olma tarihi

itibarıyla güncellenmesinde büyümeden yüzde 30 oranında pay verilmesi öngörülmişti ve buna göre emekli maaşı bağlandı diyelim. Bağlanan emekli maaşının gelecekte nasıl güncelleneceğini düzenliyor bu madde. Yılda iki kez, her yılın ocak ve temmuz ayında bir önceki yılın altı aylık dönemine göre açıklanan TÜFE oranında bir artış yapılacak emekli maaşında. Yani bugün emekli oldunuz, yirmi yıl daha yaşadınız diyelim, yirmi yıl süreyle aldığınız emekli maaşı TÜFE oranında artacak. Yani Türkiye her sene yüzde 7 oranında büyüdü, bu büyümeden birazcık şu emekliye pay verelim düşüncesi yok burada. Bu doğru değil. Bizim önergemiz gayet masum. Diyoruz ki: "En az TÜFE kadar verilir." Üstünü yine hükûmete bırakıyoruz. Şu oranda artış verilsin demiyoruz, bakın. "En az TÜFE kadar..." Önergemiz budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükûmet katılıyor mu önergeye?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yeni sistemde, diyelim ki tamamen yeni sistemde işe girmiş ve emeklilik hakkını elde ettiği zaman emekli olmuş bir kişinin alacağı maaş, emekli maaşı aynı konumdan, diyelim ki o kişinin emekli olma tarihinden sonra yirmi yıl sonra emekli olacak bir kişinin alacağı maaşın gerisinde mi kalacaktır? Ben öyle anlıyorum. Bir kişi emekli oldu, bugün 100 YTL maaş bağlandı. Birinci derecenin son kademesinden bir genel müdür veya bir memur emekli oldu, bugün 100 YTL emekli maaşı bağlandı. Güncelledik bunun maaşını yirmi yıl süreyle TÜFE oranında, diyelim bu maaş 700 YTL'ye ulaştı. Yirmi yıl sonra emekli olacak olan aynı konumdaki bir kişiye bağlayacağımız maaş 700 YTL olmayacak değerli arkadaşlar. Çünkü geçmişe doğru yaptığımız güncelleme nedeniyle onun maaşı daha fazla olacak diye düşünüyorum. Acaba doğru mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Yani hesaplar yapıp tartışılabilir ama sistemde kalması ve primine orantılı maaş alacaktır yani. Adaletli bir sistem geliyor şu anda.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani aynı prim seviyesinde bunlar, aynı primi ödüyorlar, sadece birisi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Bugünle mukayese ettiniz de, bugün öyle şans yok, bugün...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yok, bugün demiyorum, yani tamamen yeni sistemden iki örnek veriyorum, arada yirmi yıl fark var, emekli maaşı aynı mı olur? Yani şu maddeyle aynı olmayacak diye düşünüyorum. Onun için "en az" ibaresinin girmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Zekai Bey.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Şimdi, burada TÜFE derken, sadece TÜFE'ye bağlı kalmayabilir hükûmet. Nitekim, bu 2000'de çıkınca, yine SSK ve Bağ-Kur emekli aylıkları TÜFE'ye bağlı artması gerekirken bunu uygulamadı Hükûmetimiz. Niye uygulamadı? Çok

düşük kaldığı için uygulamadı. Mesela bu son beş senedir enflasyonun kümülatif toplamı 65,9 iken, biz yüzde 95'in altında hiç kimseye vermedik. Yani yüzde 150'yi geçen şeyler oldu. Emekli aylıkları açısından söylüyorum.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ama bundan sonra vermeyeceğiz diyorsunuz.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Hayır, TÜFE varken hiçbir hükümet buna bağlı kalmayabilir

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Nasıl ama? Kanun çıkarıyorsunuz...

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – O zaman da vardı kanun ama burada bir hesapları yapacaksınız...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, hayır... O zaman kanun yoktu, kanunu değiştirdiniz siz.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Hayır, 2000'de kanun vardı. TÜFE'ye bağlıydı emekli aylıkları, her yıl artacaktı ama Hükümetimiz buna uymadı. O bakımdan burada...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani bunun reform olarak isimlendirdiniz, yasaya uymayacak mısınız?

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Uymayabilir diyorum. Öyle zaman olur, büyür Türkiye, uymayabilir.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani hem sistem kuracağım diyorsunuz hem uygulamiyorsunuz.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Bakın, sistemi kuruyoruz tabii, hesaplarımızı biliyoruz ama burada TÜFE'nin üzerine çıkmayacak anlamına gelmez.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bunun doğru olmadığını siz de bu açıklamanızla kabul etmiş oluyorsunuz. Yani gerektiğinde uymayacağız, yeni kanun çıkaracağız. O zaman niye böyle? O zaman gelin "en az" demişiz burada, "en az" ibaresini koyalım oraya.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Hayır.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Siz kabul ediyorsunuz bunun yanlışlığını.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Hayır ben kabul etmiyorum ama o dönemde... Siz 1999'la 2000 arasındaki TÜFE farkının yanlış kurulmasından dolayı çok geriye gitti ve her ay TÜFE'ye bağlandı. Dolayısıyla büyüme de negatif oldu.

Bakın, bugün Türkiye'de eğer reel ücretler artarsa, Türkiye büyümeye devam ederse gelecekteki emekli aylıklarının düşmesi söz konusu değil. Buna bağlı olarak da diyorum ki emekli aylıkları TÜFE'ye bağlı kalmayabilir ileride. Yani o açıdan söylüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Yani büyüme oranları bu şekilde kalacaksa yirmi yıl sonra, aylıklarda bir fark olmaz. Bu kadar net. Tek cümleyle bir cevap verilecekse, büyüme oranları böyle ise, TÜFE'yle güncelleniyor, büyüme oranı ilave ediliyor, artı büyüme oranıdır. Büyüme oranından da, yüzde 7 büyüyorsa Türkiye yirmi yıl sonra, artı yüzde 30 olarak aynı maaş bağlanır.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – O kişinin çalışma hayatında alacağı ücrete ilişkin bir kısıt yok. Çalışma hayatında alacağı ücret belki toplu sözleşmeyle belirlenecek veya memur sendikalarıyla olan görüşmelerle belirlenecek, ona belki büyümenin tamamını vereceksiniz. Yani tamamen primli ödemeye dayalı bir sistem kurduğunuz anda ve onun uzantısı olarak bu kısıtı getirdiğiniz anda benim dediğim o örnekteki aynı konumdan emekli olan iki kişi arasında fark olacak. Oysa iki kişi de aynı hizmeti sunmuş. Kamu diyelim.

Kamuda vergi dairesinde şef, genel müdür, polis memuru, hepsi aynı hizmeti sunmuş, kamu hizmeti sunuyor. Bu kişinin bir dönem Türkiye'nin bütçesi müsait değil diye bir dönem çalışanlara az maaş verdi diyelim Hükümet, on sene sonra iyi maaş verebilir, daha çok prim ödeyebilir. Sana ben şimdi daha çok emekli maaşı vereceğim diyeceksiniz. Eski-yeni emekli ayrımı yeni sistemde olağanüstü olacak. Bakın, göreceksiniz. O zaman işte Zekai Bey'in dediği olacak, kanun çıkaralım olacak. Kanun çıkaralım, düzeltelim, bunları eşitleyelim, adaletsiz... Bu oraya gidiyor. Gelin "en az" diyelim, en azından ilke olarak bunu kanuna sokmuş olalım ya da "TÜFE oranında artırılır, TÜFE'nin üzerindeki artış Bakanlar Kurulu kararıyla olur." gibi bir şey de konabilir.

Ben, hani bir ilke konurken, bu ilkenin uzun vadede değişmemesi gerektiğini düşünüyorum. Yasa öyle yapılır. Yani "Yarın değiştiririz." olmaz. Bu sorun yaratacaksa, bugün ona göre yazalım, sağlam bir madde dursun. Bizim hukukumuzda elli yıllık, altmış yıllık, yetmiş yıllık kanunlar var, taş gibi duruyor hâlâ, sapasağlam. Çünkü o zaman iyi yazılmış, iyi tartışılmış, iyi yasalaşmış. Bunu da öyle yapalım. En azından bu maddeyi öyle yapalım. Yani diğerleri olmayacak da, bu maddeyi öyle yapalım.

M. ZEKAİ ÖZCAN (Ankara) – Sayın Hamzaçebi, sizin düşünceniz bugün de geçerli o zaman SSK için. Yani bugün de güncelleştiriyorsunuz, TÜFE'yle artırıyorsunuz. Dolayısıyla o farklılık bugün varsa, bugünkü sistemde de var. Yani aynı. Değişen bir şey yok. Yani siz gene TÜFE'yle artırıyorsunuz yasal olarak.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Şu hâlde yasa çıkarmak zorundasınız. "En az" ibaresini koyarsak yasa çıkarmaya gerek yok.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakandan da...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Şimdi efendim, olması gereken, Türkiye şartlarına göre bu yasa hazırlanıyor. Yetmiş beş yıldan bahsediyoruz. Olması gereken, arzulanan Türkiye, enflasyonu düşük, büyümesi yüzde 7'lerde, yüzde 7'lerin üzerinde Türkiye. Bakış açımız bu olmalı. Yasanın da perspektifi bu zaten. Projeksiyonlar da buna göre yapılıyor. Şimdi bunu değil de, olmasını arzu etmediğimiz bir Türkiye şartlarına göre bir yasal düzenlemeler de bizden beklenmemeli yani.

TAHSİN GÜNEY – Ben kısaca ilave bilgi vermek istiyorum. Gerçekten bu kanunda temel bir değişiklik yapılıyor. Temel değişiklik de şu: Bir, insanların sistemde daha uzun süre kalması yönü, kaldıkça emekli maaşlarının artması yönünde bir işlem var. Örneğin: Emekli Sandığında ilk yirmi beş yıl yüzde 3 oranında aylık bağlanırken, yirmi altıncı yıl bu yüzde 1'e inebiliyor. Ama bu kanunda bu yüzde 1 değil, yüzde 2 olarak tutuluyor veya SSK veya Bağ-Kura geçelim, yirmi beş yıl sonra aylık bağlama oranı 1,5'lara iniyor. Yani sistemden elden geldiğince erken çıkmaya yöneltten şu anda kanun maddelerimiz var. Oysa bu tasarıda ise insanların sistemde kaldıkça emekli aylığı bağlama oranlarını artıran bir uygulama var.

İkincisi, özellikle devlet memurları için unvana göre emekli maaşı değil de, kazanca göre emekli maaşının bağlanması esas getiriliyor. Yani ortalama kazançlar esas alınacak. Dolayısıyla bu ilkeleri bir arada tuttuğumuzda, bizim daha sonraki yıllarda karşılaştığımız kişiler mutlaka unvandan ziyade çalışma süreleri bakımından eşit kişiler olması gerekiyor. Çalışma süresi arttıkça bu kişilerin emekli maaşları, hatta mevcut insanlardan daha fazla olacaktır. Sistem kurgusunu böyle yaptık.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Şimdi ben açıklamaya teşekkür ederim ama, söylediğimin, sorduğumun cevabını almadım. Unvan lafını bir kenara bırakalım.

Değerli arkadaşlar, polis memuru, tapuda memur, tescili yapan memur. Unvan bu. Yirmi sene, otuz sene bu unvanı muhafaza edeceğiz. Efendim bu unvan önemli değil dediğiniz anda, ödenen prim önemli dediğiniz anda bu ikisinin maaşını da devlet belirliyor. O maaşa göre prim oranı, birinde prim oranını uyguladığınızda biri çok yüksek bir prim ödemiş olabilir, diğeri düşük ödemiş olabilir. İki polis memurunun emekliliği arasında, aynı hizmeti yapmış olan, aynı derecelerde bulunmuş olan iki polis memurunun emekliliği arasında kanun fark yaratır mı? Yaratmaması gerekir. Ben bunu söylüyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

.....

(38'inci madde okundu)

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi söz talebi?

Buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birinci fıkranın c bendinin 1 numaralı alt bendinde “Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak...” ibaresinin geçtiği bir hüküm var.

Bunu “veriler de kullanılarak” dersek daha uygun olur. “Test yöntemleri ve veriler” olursa, bu ikisiyle bağlı olur idare, başka hiçbir şeyi kullanamaz. İdarenin yetkisini genişletelim, “test yöntemleri ve veriler de kullanılarak” yani gerekirse başka şeyler de kullanılsın. Onlar neler olabilir, bilemiyorum. Belki veri geniş kapsamlı, hepsini kavrayacak gibi olabilir ama, onunla sınırlamayalım diye düşünüyorum.

Bir de bu fıkrayı, bu alt bendi biraz tartışalım isterim.

Burada “aile içindeki gelirin”, “geliri” olacak herhâlde o, “aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık asgari ücretin üçte birinden az olan vatandaşlar.”

Bir aileyi esas alıyoruz ve ailede sigortalı kimse yok diye düşünüyorum. Herhâlde öyle. Ama bu ailenin belli bir miktar varlığı ve geliri olabilir. Diyelim ki aileden üç kişinin geliri varsa, üçü de üçte biri oranındaysa veya üçte birinden... Üçünün toplamı diyelim ki asgari ücretin yüzde 95'ine geliyor. Bunlar genel sağlık sigortalısı sayılacak mı sayılmayacak mı? Yani aileyi esas almışsak, o zaman ailenin toplamı açısından bir gelir tanımı yapmak daha doğru olmaz mı? Sormak istediğim bu.

Teşekkür ederim.

.....

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Değerli arkadaşlar, test yöntemi, maddeyi konuştukça daha iyi anlama olanağı ortaya çıkıyor. Kurumca belirlenecek test yöntemiyle belirleyeceğiz bunu. Yani kurumun şüphesiz objektif çalışacağını düşünüyorum, yani aksi bir düşünce aklıma gelmiyor ama daha başka ölçüler de olabilmeli diye düşünüyorum bu konuda. Yani örnek veriyorum, vatandaşa güvenebiliriz, güven esasıyla biz bunu bağlarız, aksi tespit edildiğinde bunu iptal edebiliriz. Böyle bir şey olabilir. Bilmiyorum, belki böyle bir sistem de vardır. Ama münhasıran test yöntemi diyeceksek de belki Sayın Öztrak'ın dediği gibi bir belirleme uygun olur. Genel kabul görmüş istatistik yöntemleri, test yöntemleri gibi bir şey denebilir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Bursa) – Primsiz Ödemeler Genel Müdürümüz de tabii aramızdalar, bir değerlendirme yapsın efendim.

PRİMSİZ ÖDEMELER GENEL MÜDÜRÜ YADİGAR GÖKALP – Evet, bu konu üzerinde hemen hemen aynı tartışmalar çerçevesinde biz de bu zamana kadar değerlendirmelerimizi yaptık. Tabii, önümüzdeki dönemde sosyal yardımlar ve primsiz ödemeler kanunu çalışmaları da, taslak çalışmaları da şu anda devam ediyor. Bu detayları biraz da o çalışmaya bıraktık aslında. Yani biz bu detayları belirledik nasıl olacağını ama, bugüne kadarki yöntemlerde, uygulanan yöntemlerde, farklı yardım programlarında hem gelire dayalı birtakım test etme yöntemleri var hem de harcamalara dayalı olarak uygulanan test yöntemleri var ülkemizde. Özellikle bu harcamalara dayalı olarak yaptığımız geliri test etme çalışması yine uluslararası platformda kabul görmüş. Yani Türkçede tam karşılığı olmayan, “process means test” dediğimiz, daha çok harcamalardan yola çıkarak geliri tespit etme ve belli kesme noktaları oluşturarak, farklı yardımları bu kesme noktaları altındaki vatandaşlarımıza ulaştırmak şeklinde... Aynı zamanda veri doğrulama çalışması da yapılabilen bir şey. Yine sayın vekilimizin söylediği gibi, aslında biraz da objektif kriterlere göre, belli bir format üzerinde oluşturulan puanlamanın daha sonradan yine örnekleme yöntemiyle doğrulamasının yapılması ve burada eğer aykırı bir durumla karşılaşırsak, sistem dışında kalanların sisteme dahil edilmesi, haksız yere sisteme dahil olan kişilerin de sistem dışına çıkarılması şeklinde bir yöntem uygulanacak. Buraya ulusal ve uluslararası düzeyde kabul görmüş yöntemler denilebilir. Yani bunlar son derece objektif olacak ama bu ifadenin konulmasında da bir sakınca yok.

BAŞKAN – Buyurun Akif Bey.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu ne anlama geliyor? “Harcamaları, taşınır ve taşınmaz malları ile –bunda sorun yok, bundan sonrasını soruyorum- bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak...” Yani bu haklardan kastımız nedir burada? İrtifak hakkı mı? Mülkiyetin gayri, aynı haklar mı, onları mı söylüyoruz?

BAŞKAN – Hak geliri olabilir.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İşte “bunlardan doğan haklar” deyince, yani Medeni Kanun’un terminolojisine uygun değil bu. “Bunlardan doğan haklar” deyince, ben onu yorumlayamıyorum.

Bir de, başlangıçta “yerleşim yeri” demişiz ilk fıkrada. Daha önce bir maddede “ikamet” kavramını kullanmıştık. Medeni Kanun eğer değişmediyse “ikamet”i kullanır, “ikamet”, “ikametgâh.” Eğer başka maddelerde “yerleşim yeri” kullandık mı, bilmiyorum. Oralarda, yani bu tasarıya konu olmayan maddelerde, 5510’da “yerleşim yeri” varsa, kalsın ama o yoksa, bu “yerleşim yeri”ni de “ikametgâh” olarak düzeltip, Medeni Kanun’la paralellik sağlayalım.

“Bunlardan doğan hakları” ibaresi doğru değil. Yani kirayı kastediyorsanız, irtifak hakkı, üst hakkı gibi mülkiyetin, gayri aynı hakları kastediyorsanız, buna böyle ifade uygun olmaz. Redaksiyon yetkisi alalım Sayın Başkan uygun görürseniz, onu düzeltelim.

BAŞKAN – Alalım. “Yerleşim yeri” ile “ikametgâh”, “ikamet” arasında fark var kelime anlamı bakımından.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hatta Medeni Kanun şey der, artık “taşınmaz mal” da demiyor, “taşınmaz” diyor sadece, ama o belki fazlalık olarak kalabilir. Mesela,

daha sonra “Türkiye’de bir yıldan kısa süreli yerleşik olanlar” demişiz. Bundan kastımız nedir? Bu, Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatında yer alır bu yerleşik olma vesaire, mukim. Medeni Kanun’da var mı böyle bir şey? “İkamet etmektir” bunun adı. İkamet, yerleşik olan deyince, bir yıldan kısa süreli yerleşik olmak değildir bunun adı. Bir yıldan kısa süre kalmış olanlar, hem yerleşik olup hem bir yıldan kısa süre olmaz. Yani hem yerleşik, ikamet de olmaz burada bakın. Türkiye’de bir yıldan kısa süreli yerleşik olanlar demek olur mu? Türkiye’de ikamet etmiyor kişi, bir yıldan az kalmış, değil mi, öyle bir hâli kastediyoruz, öyle anlıyorum. Onun adı yerleşik veya ikamet olmaz. “Türkiye’de bir yıldan kısa süre kalmış olanlar veya çalışmış olanlar” ne bileyim, öyle bir şey demek gerekir. Genel olarak bir redaksiyon alırsanız bence Sayın Başkan... Belki bir açıklaması da vardır, bilemiyorum.

BAŞKAN – Burada, uzman arkadaşımızdan bir cevap alalım.

HİLMİ ŞİMŞEK (Sosyal Güvenlik Kurumu, Birinci Hukuk Müşaviri) – Sayın Başkanım, bu Medeni Kanun’da “ikametgâh” terimi terk edildi, onun yerine “yerleşim yeri”, madde 19’da “yerleşim yeri” tabiri kullanılıyor. O bakımdan, buraya, terim birliği bakımından o daha önceki...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Önceki maddedeki kavramı düzeltmek lazım.

HİLMİ ŞİMŞEK – Evet, terim birliği bakımından düzeltmek lazım.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Benim kabahatim yok, Sayın Bakan, önceki maddede “ikamet”i koydunuz, geçtik. Ben, ona göre bunu düzeltelim dedim. Ama yapılan açıklamaya göre önceki maddeyi buna uydurmak gerekiyor.

HİLMİ ŞİMŞEK – Evet, redaksiyon yetkisiyle...

BAŞKAN – Bir önerge var. Önergeyi okutalım, sonra redaksiyon yetkisi alırız.

.....

.....